

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

Органъ на Културно-Просвѣтното Икономическо Дружество „Варненски Коренякъ“

Брой
1 лв.

Год. абонаментъ 25 лв.
Излиза ежемесечно.

Редакция и администрация въ клуба
Варна, 6-й Септемврий № 29.

Обявления се приематъ
по споразумѣние. Брой
1 лв.

Общинскитѣ избори.

Кореняци,

На 14 Февруарий варненскитѣ граждани сж призовани да посочатъ своитѣ нови общински избраници.

На 14 Февруарий Д-во „Варн. Коренякъ“ ще излезе не за пръвъ пътъ, за отстояване предъ варненци, здравия смисълъ на своята дейность и оная полза която може да се допринесе на нашия градъ, ако всички наши съграждани държатъ преди всичко на неговитѣ интереси.

За да стане това, за да убедимъ всички въ правотата на нашитѣ искания и борбата която водимъ за да посочимъ нагледно практическата полза която може да извлекатъ нашитѣ съграждани, ако ни подкрепятъ, ние членоветѣ кореняци трѣбва да впрѣгнемъ всички свои сили да се отдадемъ до единъ въ този върховенъ моментъ въ служба на дѣлото на което служи нашето дружество.

Всѣки който се чувствува коренякъ, който вѣрва, че спасителния пътъ за варненското гражданство е този поетъ отъ „Варн. Коренякъ“, трѣбва да работи въ своята среда, трѣбва да проповѣдва между своитѣ близки нашитѣ цели и задачи и на всѣка цѣна ги спечели за тѣхното собствено добро, за доброто на единъ цѣлъ градъ, който пшшка подъ ярема на едно долно пробно партизанство.

Ние нѣма нужда да лъжемъ, нѣма нужда да демагогствуваме. Ние всички сме въ живота, близко чувствуваме неволитѣ на нашия градъ, носимъ всички тѣхнитѣ последици. Ще бжде достатъчно само да ги посочимъ на нашитѣ съграждани, да ги накараме да се опомнятъ и преценятъ кому вредятъ преди всичко чрезъ своитѣ партийни борби и подрѣжката, която даватъ на едни или други партизани.

Въ състояние ли сж партийнитѣ бюра, искрено и независимо отъ своитѣ чисто партизански интереси и домогвания да помислятъ за този нещастенъ градъ, и да се впрегнатъ не отменно въ услуга на цѣлокупното негово гражданство? Могатъ ли тѣхнитѣ представители въ общинската управа да прегазятъ въ интереса на тази община волята на своитѣ партийни шабове и котерийнитѣ интереси на своитѣ групи и групички?

Не и хиляди пжти не.

Това трѣбва да разбере варненското гражданство. Доказателства нѣма нужда да изреждаме.

Варна. Варна въ днешното ѝ окаяно положение. Безпжтицата въ която е подхвърлена варненската община и нейния пълненъ финансовъ крахъ съ безмълвнитѣ и категорични доказателства предъ които трѣбва да онемее всѣка партизанска уста. Трѣбва да падне всѣка ржка издигната днесъ въ подкрепа на коя да е партийна листа.

Повика който трѣбва да се понесе отъ всѣка кореняшка уста твърдо и настойчиво, повика който трѣбва да се подеме отъ цѣлокупното варненско гражданство е:

Стига партизанствуване, стига хазайничане съ интереситѣ и срѣдствата на нашата община.

Варненци да се опомнимъ. Да скъсае веригитѣ на взаимното партийно озлобление, да забравимъ нашитѣ партийни различия. Да се почувствуваме като синове на едно и сжшо родно огнище. Да се сплотимъ, да обединимъ нашитѣ сили за извеждане родния ни градъ къмъ по добри бжднини. Да осигуримъ, да обезпечимъ собственото ни благополучие.

Кореняци,

Ето това сме длѣжни ние всички да направимъ. На три години веднажъ намъ ни се отдава непосредствено да изпитаме съзнанието на варненското гражданство, нашъ дългъ е ако у мнозина то липсва да имъ го възвѣрнемъ, защото иначе лошо е за всички и още по тежко е за насъ да виждаме злото и да не помогнемъ на близкитѣ си и тѣ да го видятъ и се отвърнатъ отъ него.

Прочие, напредъ въ изборната борба за просвѣтяване и за възвръщане съзнанието на варненския гражданинъ.

Напредъ въ искренна служба за доброто на своя градъ!

Настоятелството.

Дружественъ животъ.

Разменени телеграми по случай рождения денъ на Н. В. Царя.

Иванъ Мариновъ,

Председателъ Д-во „Варненски Коренякъ“

Сърдечно благодаря вамъ и на членоветѣ на дружеството за изказанитѣ поздравии и пожелания по случай рождения ми денъ.

Царятъ,

София — Н. В. Царя.

Отъ мое име и отъ името на дружественитѣ членове, поздравяваме Ваше Величество съ рождения денъ. Сърдечно пожелаваме здраве и дълголетие Вамъ и на Вашия домъ

Председателъ Д-во „Варн. Коренякъ“

Ив. Мариновъ.

* *

Настоятелството отъ името на всички членове кореняци, изказва своята сърдечна благодарность:

На благодетелния нашъ членъ г-нъ Асенъ Николовъ за внесенитѣ отъ него за подпомагане Д-вото 5000 лв. по случай коледнитѣ празници.

На г-нъ Д. Байкушевъ за внесенитѣ 500 лв.

На дружествеия членъ Михаилъ Филиповъ 300 лв.

На всички гости и дружествени членове, които почесто или допринесоха съ своитѣ усилия за изнасянето на добрия редъ на вечеринката.

Сжщо на членоветѣ отъ дамския комитетъ който не пощадиха време и трудъ за увенчаване съ успѣхъ възложената имъ задача, за да можемъ чрезъ нашето Д-ство за коледнитѣ празници — поне малко радостъ да допринесемъ на една малка частъ отъ хилядитѣ днесъ бѣдствуещи варненски дечица.

* *

Месецъ Януарий изтече за Д-вото при една ползотворна дейность чрезъ която се приключиха усилията на н-вото презъ отчетната година, за реализирането на поставенитѣ задачи и окончателното заздравяване дружественитѣ финансии.

Така, за коледнитѣ празници, д-вото отъ средствата на фонда за подпомагане, купи и раздаде на 120 бѣдни варненски семейства по една чекия дърва общо на стойность 8800 лева.

Чрезъ Дамския комитетъ при Д-вото организира се и изнесе на първия денъ на Коледа „Коледно утро съ елха“, която бѣше много добре посетено.

Съ срѣдствата на фонда за подпомагане на бедни варненски деца, купиха се и раздадоха следъ привършване утрото на 60 бедни деца момченца и момиченца, нови зимни дрешки на обща стойность 6280 лв.

* *

На първия денъ на Коледа вечерята, се състоя традиционната дружествена вечеринка при небивалъ успѣхъ. Салонитѣ на морското казино се оказаха малки да побратъ всички кореняци и тѣхни гости и много отъ тѣхъ бѣха принудени да се завърнатъ.

Вечеринката продължи до зори при пълненъ редъ, повишено настроени и непринудена веселость, която изпитваха всички варненци, дошли само като такива да се видятъ и прекаратъ нѣколко часа, спомняйки си хубавитѣ минали години на своя градъ.

Общия приходъ отъ вечеринката възлиза на сума 28021 лева.

На 24.1.1 год. се състоя извънредно общо събрание, което обсъди и реши въпросите въ свързка подготовката и изнасянето на предстоящите избори за общински съветници и училищни настоятели.

Същевременно се реши Общото годишно събрание да се състои след общинските избори.

Избра се изборен комитет от 25 дружествени членове комуто се възложи разръшението на всички въпроси свързани съ изборите.

Опредѣлени сж вече 30 души застъпници и 60 души агитатори. Това поименно имѣ е съобщено и налага се на всички до денѣтъ на изборите редовно да посещават клуба.

Умоляват се всички членове или граждани на които изборните карти не сж редовни да се отнесат до дружествения чиновникъ за уреждането имѣ.

Презъ месецъ януарий въ дружествената каса сж постѣпили всичко 44,811 лв. както следва:

Членски и вѣтѣпителни вноски	4767 лв.
Фондъ посмъртна каса	4970 лв.
Благотворителенъ фондъ	7053 лв.
Приходъ вечеринката	28021 лв.
Всичко	44811 лв.

Санация на Варненската община.

Въ статията обнародвана въ новогодишния брой на вестника подъ заглавието „Варна въ надвечерието на 1932 год.“ изложихме доста пространно съ какъвъ активъ и какъвъ пасивъ посреща Варна настоящата година. Тукъ ще реасумираме накратко казаното тогава. Нашия активъ се състои въ: 1) доста многобройно чиновничество (бюрократия), което получаваните заплати харчи измежду населението, 2) търговията—макаръ въ по-ограниченъ размѣръ отколкото преди войните, 3) отчасти въ индустрията и 4) въ курортизма. Къмъ пасива принадлежатъ: 1) разнебителни общински финансии, 2) плачевното положение на лозарството, 3) общата економическа и финансова криза, 4) между 67,000 население има много безработни или съ недостатъчни приходи, за които може да се каже, че не могат да умратъ, но нѣматъ достатъчно средства да живеятъ, а минаватъ за ужъ състоятелни. Нашето заключение бѣше, че перспективите за 1932 сж неутешителни.

Въ днешната статия, която пишемъ въ надвечерието на общинските избори, искаме да се изкажемъ какъ може варненското гражданство поне отчасти да си помогне въ това тежко положение и каква програма да си начертаете за практическото й приложението.

Отъ освобождението на България до днесъ въ Варна сж се изредили много общински състави и разни комисии, но всичките сж много малки изключения не сж имали ясенъ економически планъ по уредбата на града. Съ по-широки економически хоризонти е билъ пок. Мих. Колони, обаче въ ония невежествени времена той е ималъ много противници.

Поконния е билъ човѣкъ наблюдателенъ, проникнатъ отъ европейската култура, обаче неговите възгледи и идеи не хармонизирали достатъчно съ идеалите на неговите съветници. Сжщото изключение правятъ кметовете пок. Кръстю Мирски и Д. Перилинговъ, но последния кметуваше много малко и не можа да приложи своята програма. Така безъ планъ отъ днесъ до утре варненската община е могла да съществува до войните! тя имаше обширенъ хинтерландъ, нейните имоти запазени благодарение на предвидливостта и грижите на покойния М. Колони й даваха добри приходи и най-сетне голѣма ефтиния—всичко това даваше достатъченъ поминѣкъ на сравнително немногочисленото население. Обаче общинските управници продължавали по традиция да управляватъ варненското стопанство и следъ войните при съвсемъ други економически условия. Управлението на общината преминаваше отъ една партия къмъ друга и въ средъ партий-

ните борби на общинарите не оставало време да проучатъ основателно новото економическо положение на Варна. На това пречѣха личните интереси на разни партийни бюра. Политическата поквара и мораленъ упадѣкъ се ширятъ надъ общинската атмосфера. Нека си спомнимъ само последните игри около желаното разтурване на общината да се убедимъ, че у нашите партии преобладаватъ личните интереси на разни така наречените общественици. Резултатите отъ такива партийни управления днесъ сж на лице: достатъчно е да се подчертае, че общината не е въ състояние да плаща на своите чиновници за да се разбере, че това е банкрутство. Но най-лошото отъ всичко това е, че по повдигането на Варна въ стопанско отношение нищо не е проучено. На друго мѣсто на днешния брой на вестника говоримъ за голѣмото значение на научното проучване на стопански въпроси: Днесъ въ Европа и Америка науката е революционизирала всички стопанства и предприятия и това трѣбва да послужи за примѣръ на нашия градъ, иначе ще се намеримъ въ безсходно положение. Върху всичко това варненското гражданство трѣбва добре да размисли въ надвечерието на общинските избори. Сега се представя на гражданите добъръ случай да направятъ поне първа стѣпка за заздравяването на економическото положение на града. Преди всичко важнѣ е въпросътъ кому да се повѣри за напредъ управлението на варненския стопански институтъ т. е. на варненската община. Пъкъ ли на партизанските бюра макаръ въ коалиция, или да се възложи управлението върху граждани—стопани, както проповеда вече 3—4 години нашето безпартийно дружество? Съзнанието у гражданите, че общинското управление не трѣбва да бѣде партизанско, започва вече да назрѣва. Наскоро въ в. Варненска Поща единъ анонименъ авторъ (Б-довъ) лансира проповедваната и отъ насъ идея за една гражданска безпартийна листа на кандидати за общинските съветници. По лансираната отъ автора идея бихме могли да възразимъ преди всичко това, за гдето е премълчалъ, че неговата „новъ“ идея се проповеда отъ нѣколко години насамъ отъ дружество Варненски Коренякъ и, следователно, тя не е ново изобретение на автора; второ: автора не обяснява кои да съставятъ предлаганата отъ него безпартийна листа на безпартийни кандидати, защото хората се опасаватъ да не би и въ тая „безпартийна“ листа да се промѣкнатъ кандидати—партизани. Имаме да зададемъ на автора трети въпросъ: защо авторътъ на статията не се е обадилъ преди 2 години въ

защита на нашето дружество и на нашата безпартийна листа, когато властѣ имещите партизани подложиха нашите членове на гонение? Да ли не билъ и той тогава членъ въ нѣкоя отъ политическите партии и за това е мълчалъ? Обаче самата идея на автора е приемлива и добре е авторътъ да се е обадилъ сега отколкото никога. Крайно е вече време да се разбере, че финансовото и економическото положение на Варна нѣма да се заздравя, догдето общината ще се управлява отъ партиите. Ний никога не проповедахме война противъ партиите; ний не сме политическа, но чисто културно-просвѣтна и економическа организация (дружество) и желаемъ въ интереса на варненските граждани тѣ да гласуватъ за нашата безпартийна листа, макаръ че мнозина отъ тѣхъ да принадлежатъ къмъ разни партийни групировки. Особено това е морално задължително за нашите членове, които сж дали декларация, че ще изпълняватъ безпрекословно повеленията на устава и решенията на общите събрания. Всѣки отъ насъ е свободенъ да става членъ на каквато и да е политическа организация, но при общинските избори никой нѣма морално право да гласува противъ нашата листа и въ полза на листата на своята партия. Ако той мисли, че неговата партия му налага той да гласува за нея, а не за Кореняка, тогава да има характеръ да не дава лицемерни декларации на нашето дружество. По благородно ще е да бѣде изключенъ отъ своята партия отколкото да изневѣри на дадената декларация (честна дума) и да гласува противъ интересите на варненската община. Tertium non datur—или на два стола не се седи.

Не по-малко важнѣ е въпроса какво биха могли да направятъ избраниците на безпартийната листа т. е. Каква задача би представяла на тѣхъ. Пълненъ и изчерпателенъ отговоръ на тоя въпросъ е невъзможно да се даде още сега. На такива въпроси партизаните иматъ лесенъ отговоръ: тѣ обещаваатъ всичко кой каквото поиска: възможното и невъзможното безъ да държатъ смѣтка за обещанията си. Кореняците не могатъ да постѣпватъ така. Тѣ могатъ да обадятъ за сега своята обща програма за това, което най-напредъ е необходимо и възможно да се направи. А тѣзи необходими нѣща сж две: финансовата и морална санация (заздравяване) на варненската община и едновременно научното проучване на економически мѣрки, чрезъ които би било възможно да се повдигне економическото положение на общината—това, което трѣбваше да стане отдавна, трѣбва да стане въ най-непродължително време.

Съ такива лозунги варненското гражданство трѣбва да зима участие въ предстоящите избори: 1) надпартиенъ общински съветъ 2) финансовата и морална санация на общината и 3) проучване на економическите нужди на града.

Коренякъ

Модерния туризмъ

Туризмътъ изобщо не е ново явление на нашето време. Той датира отъ много столѣтия преди Христа, отъ когато имаме първи по-автентични исторически сведения отъ разни древни историци и пжтешественици. Кому отъ свършилиятъ гимназиалното образование не сж известни описанията на разни, известни въ древността, страни отъ гръцкия историкъ и пжтешественикъ Херодотъ? Той въ тогавашните, мжчни за пжтешествия времена, е посетилъ Египетъ, Персия, Феникия, Киренаика, Вавилонъ, Тракия и Италия. Сжщо такива пжтешественици и историци сж били Страбонъ и Диодоръ Сицилийски. Въ средните векове единъ видъ туристи сж били хора едни отъ които трѣгвали за далечни страни водими отъ религиозенъ фанатизмъ, други били принудени да участвуватъ въ разни военни експедиции, трети предприемали пжтешествия съ търговски цели. Въ

епохата на ренесанса (възраждането) се явяватъ пжтешественици водими не отъ разни лични или обществени интереси, но просто отъ любопитство да видятъ разни чужди страни и океани. Така е било въ XVI, XVII и даже още въ XVIII векъ, както намекаватъ за това Монтенъ, Лафонтенъ, Мадамъ де Севикье, Жанъ Жакъ Руссо и др.

Обаче тоя туризмъ както преди Христа така и следъ Христа съставляваше интелектуална нужда само за нѣкои избраници изследватели или писатели. Туризмътъ тогава не представляваше още интересъ за широките маси и, следователно, не бѣше една социална нужда на тогавашното общество. Модерния туризмъ въ сегашния смисълъ на думата датира отъ съвсемъ ново време, не по-рано отъ 50 години. Модерния туризмъ се различава отъ своя старъ предшественикъ преди всичко по това, че той се е преобърналъ постепенно въ туристическата индустрия. Такъвъ терминъ за днешния туризмъ се употребява днесъ отъ официалните среди, въ економическата литература и журналистиката, макаръ че тоя терминъ не е точенъ въ своето опредѣление, защото туристическата „индустрия“ самостоятелно не произвежда нищо, а само подпомага развитието на други индустрии или търговии и само за това е отъ важно економическо значение за една страна, покрай своята морална и психологическа стойностъ.

Мощното развитие на модерния туризмъ въ широкото значение на думата започва отъ употреблението въ спорта на бисиклета, сетне на автомобилите и най-после на аеропланите. Велосипедите, автомобилите като силни конкуренти на желѣзниците и всѣкакъвъ видъ аероплани улесниха много туристическото както вътрешно така и международно движение. Днесъ мѣрдованите фактори въ странство натоварени съ подържането и улесняването на доходния въ економическото отношение индустриаленъ туризмъ причисляватъ къмъ туризма не само разни видове спортове туризмъ—като туристи пешеходи, туристи велосипедисти, алпинисти, спортисти по вода, въздушенъ спортъ, зименъ спортъ, училищни екскурзии; къмъ индустриалния туризмъ присъединяватъ туризмътъ за лѣтна почивка и здравословна почивка. Къмъ последната категория туризмъ (здравословната почивка) се отнасятъ две важни полусамостоятелни области: термализмътъ (лѣкуването съ минерални води) и климатизмътъ (лѣтни и зимни климатически станции).

За развитието на туризма като туристическата индустрия се полагатъ въ странство голѣми грижи, защото тамъ разбраха, че отъ тая оригинална индустрия държавата и населението могатъ да извличатъ добри материални и морални ползи. Още отдавна ний обнародвахме въ нашия вестникъ нѣкои сведения за тоя модеренъ туризмъ¹⁾. Днесъ следъ изтичането на доста време искаме да изнесемъ нови данни за туристическата индустрия въ странство отъ най-ново време.

Въ Франция се грижи за модерния туризмъ на първо мѣсто държавата. При министерството на обществените работи (ministère des Travaux publics) съществува официално учреждение наречено L'office national du tourisme. То се управлява отъ единъ комитетъ съставенъ отъ нѣкои депутати, нѣкои държавни администратори, отъ членове на голѣми туристически организации по туризма, термализма и климатизма. Всички членове на управителния съветъ се назначаватъ отъ надлежния министъръ. Това туристическо учреждение разполага за сега съ свой отдѣленъ бюджетъ отъ 7 милиона фр. франка (повече отъ 35 милиона лева). Специалистътъ по туристическата индустрия въ франция Edmond

¹⁾ Гл. бр. 4 отъ 1930, статията отъ д-ръ Караджовъ; Туристическо министерство въ франция—бр. 1 отъ 1931, статията отъ Я. Романчукъ: за туризма. Нови насоки въ Европа.

Chaix²⁾ не е обаче доволен от незначителния бюджет отреден от правителството на разположението на L'office national. Той обръща внимание, че германското правителство харчило за нуждите на туристическата индустрия много повече: 40 милиона златни марки (240 милиона фр. франка). Този огромен бюджет предоставен за туристическата пропаганда от германското правителство билъ разпределенъ както следва: 17 милиона марки се харчели за туристическата пропаганда въ Северна Америка, 10 милиона марки само за града Нюйорк, за Италия се харчели 30 милиона лирети, за Испания 12 милиона пезети. Сжия авторъ констатира, че отъ 1924 г. насамъ туризмътъ въ Франция намалява, а напротивъ въ Германия се билъ увеличилъ съ 140%.

Въ Франция освенъ официалното учреждение L'office national du tourisme сжествува една голъма частна организация Le Turing-Club de France—дружество основано 1890 г. съ 541 членъ при 1769 франка първоначалния бюджетъ, днесъ броещъ 230.000 членове, съ бюджетъ 10 милиона франка. Той се управлява отъ 250 чиновници и е разпредѣленъ на разни специални клонове съ разни специални комитети и комисии за проучване нуждите на отделните клонове на туризма (thermalisme, climatisme, l'hygiène générale, l'urbanisme и пр.³⁾). Независимо отъ това въ разни мѣстности на Франция, дѣто това е нужно и възможно сжествува въ разни туристически, курортни и климатически организации приспособени къмъ мѣстните нужди и тѣй наречени les syndicats d'initiative (инициативните синдикати). Такива инициативни синдикати е имало въ Франция на 1.III.1930—705.) Първи такъвъ синдикатъ въ България биде основанъ въ Варна подъ наименованието Лига за куротна Варна). Всичките частни туристически дружества и синдикати сж централизирани въ една обща федерация „Confédération nationale du tourisme“, du thermalisme et du climatisme, която пъкъ отъ своя страна работи въ споразумение съ официалната централа L'office national du tourisme.

Туристическата индустрия е за Франция отъ първостепенно економическо значение; тя е една отъ главните и най-доходните французки индустрии и съставлява приблизително 1/4 отъ външната французка търговия. Споредъ доклада на върховния съветъ на туризма отъ 27. I. 1931⁴⁾ туристическия вносъ въ Франция (или както го още наричатъ „вътрешния износъ“) се изчислява на 10 милиарда фр. франки (= повече отъ 50 милиарда лева) за 1930 срещу 15 милиарда фр. франки (=по-вече отъ 75 милиарда лева) презъ 1929 г. Разликата между дветъ години се обяснява съ общата економическа криза. Ето и други интересни подробности на сжия докладъ. Презъ 1930 сж посетили Европа 406.000 американци отъ С. Америка срещу 313.000 презъ 1929 г.; почти половината отъ тѣхъ сж посетили Франция. Отъ останалите американски държави сж дошли 100.000 туристи, отъ Англия 884.000 туристи, отъ Испания 500.000 тур., отъ Белгия, Швейцария, Германия и централна Европа 700.000 туристи или всичко отъ разни страни сж посетили Франция 2 милиарда и половина туристи. Съ това грамадно число туристи лесно се обяснява 15 милиарденъ приходъ презъ 1929 г. и 10 милиарденъ приходъ презъ 1930 год.

За насъ варненци особенъ интересъ представляватъ данните представени въ 1929 год. на върховния

туристически съветъ отъ доктора Сапу—председател на федерацията на инициативните синдикати, за които говорихме по-горе. Споредъ неговите научни изчисления домакинската и търговската стойност на туристическата индустрия (ималъ е предъ видъ термализма и климатизма) се разпредѣля както следва:

- 1) Недвижими имоти на термализма—4 милиарда 570 милиона фр. франка (около 23 милиарда лева).
- 2) Недвижими имоти за климатизма—8 милиарда 700.000 фран. франка (40 милиарда, 3.500.000 лв.)
- Въ тѣзи две пера влиза стойността на хотели, казина, минерални източници, курортни (термални) заведения, държавни постройки, частни здания, разни инсталации и пр.
- 3) Търговската стойностъ близо 5 милиарда.
- 4) На разни хранителни продукти се падатъ 1 1/2 милиарда.
- 5) На работнически надници се пада около 1 милиардъ.
- 6) Събиратъ се налози и такси за 1 милиардъ.
- 7) Разни индустрии печелятъ 800 милиона франка.
- 8) 1500 мил се падатъ на разни индустриални произведения.
- 9) Около 100 милиона печелятъ хотелиерите.

* * *

Съ такива и други подобни организирани мрежи за поддържане на туристическата индустрия е покрита не само Франция, но и други европейски държави. За улеснение на туристически екскурзии има даже сключени между нѣкои държави специални съглашения за взаимно сътрудничество. Въ тая областъ нашата държава е предприела много малко нѣщо по-сериозно. Наистина въ 1931 год. презъ м. януарий биде свикана въ София курортната конференция, която е премахнала нѣкои административни, станали вече смѣшни и нетърпими, формалности прилагани стрямо чужденци курортисти при влизането, стоемето и напушането на страната. Освенъ това Дирекцията на Б. Д. Ж. заедно съ министерството на търговията започнало да пропагандира въ чужбина българските курорти въ това число и нашия. Тѣ издаватъ проспекти и плакати за по-голѣмите наши курорти и туристически мѣста на чужди езици и ги разпространяватъ въ странство. Обаче така предприетата акция е временна, безъ предварително приготвенъ по-широкъ планъ, защото липсва една постоянна организация т. е. единъ официаленъ институтъ или учреждение съ свой специаленъ бюджетъ (а безъ пари не става нищо), която да се грижи за туристическата индустрия въ България въобще, а специално за курортизма (термализма) и климатизма като нейните важни клонове въ частностъ. Заради това за сега всички курорти и климатически станции трѣбва да се грижатъ сами за себе си т. е. да се пѣржатъ въ собственото си масло, защото и между тѣхъ нѣма никаква федерация⁵⁾.

Въ Варна за нашия курортъ се грижеше до сега главно общината споредъ силите си и разбиранията си. Не малка услуга правеха на общината нѣкои официални частни лица (чехословашкия консулъ г. К. Шкорпилъ, търговците г. г. П. Василевъ, Г. Герчевъ). Всичко направено отъ нея до сега—нека го припомнимъ, че е направено доста—не почитава, за жалостъ, на научни основи. Днесъ въ цѣлия свѣтъ всички по-важни стопански мѣроприятия предварително систематически се изучаватъ и чакъ следъ това се пристъпва къмъ изпълнение. Въ помощъ на общината се е притекла новоорганизираната „Лига за курорта Варна“; тя отговаря на французките мѣстни syndicats d'initiative съ тая само разлика, че варненския синдикатъ (лигата) нѣма опора въ една централна трайна официална

5) Туристическите дружества сж организирани въ единъ общъ туристически съюзъ, но не на търговска почва. Къмъ тѣхъ не може да се приложи термина туристическа индустрия (Fremdenverkehrsindustrie).

туристическа организация нито не е въ федерация съ други мѣстни курортни синдикати (лиги) въ България, а е принудена да работи повечето сама, изолирана отъ другите. Споредъ своите средства. Създаването на единъ централенъ туристически институтъ при нѣкое министерство въ София би улеснило въ голъма степенъ усилията на варненската лига. Това би спомогнало можеби за „туристическия импортъ“ въ България въобще. Другъ е въпроса, ако държавата мисли, че за насъ нѣма смѣтка да се харчатъ по-голѣми суми заради туризма, защото можеби не сме въ състояние да привлечемъ къмъ нашата страна достатъчно курортисти⁶⁾. Но тоя въпросъ е споренъ и непроученъ.

Я. Романчукъ.

6) Французитъ привличатъ чужденците съ своята приветливост (l'amabilité de son visage), съ очарователните си пейзажи (la séduction de son paysage), и съ озаряването на своя духъ (rayonnement de son esprit)—така се изразява Edmond Chaix.

По въпроса за изграждане на Варненското пристанище още презъ турско време.

Приносъ къмъ историята на гр. Варна (Изъ архива на Варнен. народенъ музей).

Отъ единъ рапортъ, подъ № 24 отъ 27 мартъ 1870 година, на Варненския руски вицеконсулъ до Н. П. Игнатиевъ, руски посланикъ въ Цариградъ, намираме следното:

Имамъ честъ да донеса на Ваше Превъзходителство, че бившиятъ Варненски губернаторъ Измаилъ бей, прѣмѣстенъ преди месецъ и половина въ Тулча, презъ всичкото време на пребиваването му въ Варна, около шестъ месеца не преставалъ да се грижи за устройство на пристанището, необходимостта отъ което е за всички очевидна. За тая целъ, преди заминаването си отъ Варна, той пжтуйва за Цариградъ за лично ходатайство предъ Али-паша, който и му издействувалъ ираде. Измаилъ бей на основание Султанското ираде, както той лично ми каза, встъпилъ въ преговори, чрезъ посрѣдството на Райзера, пруски консулъ въ Варна, съ нѣкои банкерски кжщи и преимуществено съ пруската компания на Струмберга, отделение отъ която се има въ Букурещъ. Отъ Букурещъ пристигнаха въ Варна секретарьтъ и инженерьтъ на компанията за прегледъ и измѣрване дълбочината на водата за предполагаемото устройство на пристанищната мѣстност. Следъ това, Райзеръ отначало самъ заминалъ за Букурещъ, а следъ това се отправилъ на сжщото мѣсто съ Измаилъ бей. Отъ Букурещъ последниятъ се върналъ въ Русе и за резултата отъ пжтуването си докладвалъ предъ Русенския генералъ губернаторъ, а следъ това заминалъ за Берлинъ за окончателни преговори. Говорятъ като че дѣлото е на мѣстото, т. е. въ Берлинъ между пруската компания и Измаилъ бей—наредено. Оставало само щото Правителството въ Цариградъ да потвърди условията и да би дало солидно обезпечение. Компанията се наема да направи пристанището за 300.000 хиляди турски лири, платими отъ правителството въ течение на осемъ години, съ гаранция отъ страна на компанията за готовността и трайността на пристанището въ продължение само на 18 месеца. На третия денъ Райзеръ, като се завърналъ отъ Берлинъ заминалъ за Цариградъ за да може, посрѣдствомъ пруския посланикъ, да сключи Великия Визиръ къмъ потвърждаване състоятиятъ се между компанията и Измаилъ бей условия по това дѣло.

Намѣстникътъ на Измаилъ бей, Хасанъ паша, който, преди нѣколко дни бѣше при мене, на въпроса ми, какъ той мисли, ще се увѣчае ли съ успѣхъ предприятието на неговия предшественикъ или не, отговори, че той силно се съмнява въ неговия успѣхъ. При това Хасанъ паша каза ми сжщо, че правителството, предъ видъ на икономии, закрило всичките длѣжности на моавинитъ въ цѣлата

Варненски обичаи.

Бѣдни вечеръ. Нова година

Всѣки народъ има свои обичаи. Даже нѣкои обичаи, по поводъ на известни случаи, сж така, тѣй да речемъ, характерни за даденъ народъ, щото могатъ послужатъ за неговото разпознаване, неговото индивидуализиране измежду толкова други, сродни или съседни нему, народи. Тѣ—обичаите, въ туй отношение, се допълватъ и отъ народните пѣсни: както последните служатъ за възпѣване, възпоминаване миналото величие, подвизитъ на героитъ на нѣкой народъ и за поощряването му къмъ велики традиционни дѣла, или пъкъ сж изразъ на вътрешна тѣжа, великата скърбъ—защото човѣкъ пѣе не само вслучай на радостъ, но и вслучай на голъма скърбъ—на нѣкой подтиснатъ и измѣненъ народъ и неговитъ за едно по-добро, по свѣтло бждеще, за възвръщане на славното му минало надежди и блѣнове, така и обичаите представляватъ единъ възпоменателенъ актъ на върванията на прадѣдите на нѣкой народъ, или пъкъ, много отъ тѣхъ, съставляватъ осветяването на неговитъ тогавашни, по известни работи, разбирания и схващания, които продължаватъ да сж и до днешенъ день почитани и уважавани отъ тѣхните потомци. Ето защо именно, е длѣженъ ние мислимъ, всѣки народъ е длѣженъ да тачи, обичаи и запазва своите обичаи и пѣсни, наречени за това народни, и съ надлежно благоговение и дълбоко почитание да ги изпълнява или пѣе; особено пъкъ ние, на които, както е общепризнато вече, и единитъ и другитъ сж едни отъ най-хубавитъ и доказватъ, какво нашитъ прадѣди и тѣхните потомци никога не сж стоели, въ културно отношение, по-долу отъ съвременниците имъ и сж умѣли винаги, и презъ натѣжненитъ времена на народния си битъ, да защитаватъ своето си непокътнатото и велегласно да обявяватъ своята непоколебима въ правото и бждещото си вѣра!

Цѣлата на тая ни статийла е да поговоримъ за единъ нашъ хубавъ обичай по отпразднуването *бѣдния вечеръ* и следващитъ подиръ него празнични дни. Всички знаемъ, че Бѣдни вечеръ се казва надвечерието на Коледа—(Рождество Христово). Обаче, сжщо Бѣдни вечеръ се казва и тоя предъ Василевъ-денъ (Нова година), както и она предъ Богоявление. Найдень Геровъ пише следното за Бѣдния вечеръ: „Така се нарича вечерьта споредъ Коледа (Рождество Христово), споредъ Суръва година (Василь) и споредъ Богоявление, на водици, кръстови“ (Кръсника му). Ние тукъ ще се занимаемъ само съ Василевия бѣдни вечеръ.

Думата бѣдни вечеръ, по наше мнение, произхожда отъ *бѣдни*, защото споредъ единъ старъ обичай, трѣбвало презъ тия вечери, особено тая срещу Рождество Христово (Коледа), да се не спи, да се стои будно, да се бди, до като биятъ камбанитъ на черквата, гдето ще се възвести за Христовото Рождество. Азъ, като дете още помня, дѣто ми се казвало, че тая вечеръ трѣбвало да се прекарва будно, въ молитва, защото се отваряло небето и тогава всѣки би могълъ да получи, каквото пожелаелъ (Виждъ и Н. Геровия речникъ). Помня още, че тогава църковните камбани биеха къмъ 1—2 часа сутриньта и че, следъ пушането на черквата, на връщане вжщи, сѣдахме на масата да ядемъ. Изглежда, че други не ще да сж на това мнение, каквото мислимъ, почитаемота комисия по последния български правописъ, която опредѣли да се пи-

империя. Въ Варна е имало двама: единъ турчинъ, другъ християнинъ; числото на муфетимитъ е съкратено и, като последни слухове, обикновенитъ заптии ще бждатъ замѣстени съ крепостни солдати, всичко това предъ видъ на икономитъ.

Архим. И-ий.

2) Edmond Chaix въ статията: Une Industrie nouvelle—le tourisme обнародвана въ парижкото Revue des deux mondes, януарий 1932 год.

3) Организациятъ Le Turing-Club сжществуватъ и въ нѣкои други страни (Унгария, Турция). За това вижъ цитираната вече статия въ бр. 1 на вестника отъ 1931 год.

4) Compte rendu de la session annuelle du Conseil supérieure du tourisme (Отчетъ на годишната сесия на върховния туристически съветъ).

ше думата съ въмсто ж: бѣдни, въмсто бѣдни вечеръ. (В. Правописанъ речникъ на българския книжовенъ езикъ, 1926 год., стр. 63). Своето си мнение, за че бѣдни вечеръ произхожда отъ будни, ние основаваме и на това, че католичката църква го нарича Vigilia (бдението, французитѣ Reveillon). Последнитѣ наричатъ така надвечерието не само на Коледа, но и на Нова година и на Богоявление; тѣ презъ тия вечери, особено срещу коледа, стоятъ будни догдето ударятъ камбанитѣ и на връщане отъ черква сѣднатъ на масата да ядатъ; споредъ лексикографитѣ, това ядене, въ най-старо време, предшествовало, ходенето на черква. (В. Nouveau Larousse illustré томъ VIII, стр. 287 и Grande Encyclopédie, томъ IV, стр. 232).

Ето сега какъ Н. Геровъ описва сѣществуюция и до днесъ у насъ обичай по отпразднуване бѣдния вечеръ срещу Василевъ день (Нова година): „На бѣдния вечеръ споредъ Сурѣва година готвятъ пача отъ главата на свинята, която е заклана на Коледа, мѣсятъ *тутманикъ* (сир. хлѣбъ, ястие, мѣсенъ съ масло и сирене и печенъ въ тепсия; баница, мазникъ, милинь, плакеда) и турятъ въ него пари. Мѣсятъ и *бугувица* (или богувица: кравель, колачъ), на която има изобразено отъ горе сѣчиво, съ което домакинътъ работи занаята си, напр.: ножици, орало, овчаръ съ овцитѣ. Кога ще седнатъ да вечерятъ, запалятъ вошена свѣщъ на трапезата и прекадятъ се таманъ. Тутманика раздѣлятъ на много дѣлове, даватъ всѣкому по единъ и, ако нѣма нѣкого у дома, отдѣлятъ и нему дѣлъ, а другитѣ дѣлове наричатъ единъ на кжщата, другъ на слугитѣ, трети на нивитѣ, четвърти на добитъка и пр. Който намѣри пара въ тутманика, ще бѣде честитъ презъ годината; тая пара той вързува на кесията си за честъ. Който кихне тая вечеръ на вечерята найнапредъ, дарятъ го съ нѣщо и пр. и пр.“ И у насъ тукъ надвечерието срещу Василевъ-денъ се празнува, и се празнува и сега, почти тъкмо тъй, както е писано по-горе, съ едни малки видоизмѣнения, а именно: въмсто пача отъ свинска глава, готви се винаги съ свинско месо, но яхния, въ старо време, не премѣнно съ нохутъ и сарми отъ кисело зеле; въмсто бугувица се мѣсѣха, а и сега се мѣсятъ пити съ масло и захаръ, на които нѣма нищо изобразено и които се наричатъ и василопити, въ честъ, казва се, на Св. Василий, но ние мислимъ на Исуса Христа, Царя иудейски, така че, споредъ насъ, василопита означава царска пита, а не свети Василева пита, защото въ такъвъ случай би трѣбвало да се нарече *Айвасилопита* (ай съкратено отъ а-г-иосъ — свети), а не василопита, (отъ василеосъ—на царя пита).

Освенъ това, въ баницата съ сирене се туря една само пара, а не пари, и то непременно сребърна. Този обичай, да се меси баница съ сирене и да се туря въ нея пара, изглежда да е много старъ и да е сѣществувалъ не само тукъ и въ Бургасъ, но, по наши сведения, и въ Цариградъ. Но днесъ и тукъ вече не всички мѣсятъ тая баница съ пара, а нѣколко василопити, въ една или две отъ които турятъ по една сребърна пара и едната отъ които режатъ вечерята срещу Василевъ денъ, а другата сутринята на жжшия денъ. Изглежда, обаче, че тоя обичай да се реже василопита съ пара е нѣщо по-ново—модернизирание на стария обичай, както вече е изпуснато и следчерковното сутринно ядене на Коледа, защото сега вече камбанитѣ биятъ сутринъ въ 6 часа.

Такъвъ е обичаятъ за отпразднуване Бѣдния вечеръ срещу Василевъ денъ по насъ, въ източна България. Трѣбва ли пакъ отъ книгата на г. Д. Мариновъ „Жива старина, етнографическо (фалклорно) изучаване на Видинско, Кулско, Бѣлоградчишко, Ломско, Берковско, Орѣховско и Врачанско (книга първа, Върванията или суевѣрията на народа, Русе, 1991 год.)“ да се заключи, че тоя обичай не сѣществувалъ въ цѣлата

северозападна частъ на България? Не знаемъ. Той въ тая си книга, описва подробно (стр. 73—101) отпразднуването на „Малка коледа“ (деня на 24 Декемврий, преди самата Коледа) и „Бѣдния вечеръ“ (24 декемврий вечерята срещу самата Коледа); но за „сурваки Св. Василий, Нова година, Януари“ говори много малко (стр. 101—103), а за надвечерието му—нищо.

Обичаятъ на месене пита, въ която се туря пара сѣществувалъ и у французитѣ, само че то се прави срещу Богоявление (Epiphanie) и се нарича *gâteau des Rois* (Царска пита), Василопита, а което иде още веднажъ да докаже нашето твърдение, че питата се меси въ честъ на Царя, а не на св. Василий; въ тая пита, въмсто пара, туря се едно зърно бакла (*fève*) или бобъ (*haricot*) или нѣкоя миниатюрна порцеланова кукличка. (Тоя обичай сѣществувалъ и по насъ: въ нѣкои Шуменски села туряли въ баницата и пара, и бакла). Тая пита сѣщо така, както у насъ, се раздѣля на толкова дѣла, колкото сж хората въ кжщи и поканенитѣ гости; въ нѣкои мѣста се отдѣляло и единъ за Бога — частъта на Бога (*la part de Dieu*) или на бедния и се давалъ на нѣкой просякъ. Назначавал се едно дете, което посочва парчето, дѣла на всѣкиго; който или който намѣри баклата се провъзгласявал за царъ или царица да събранието и избира своята царица или царъ. Въ старо време, имало обичай, сѣщо всички присѣжествуващи да викатъ, когато царътъ или царицата взимали чашата си да пиятъ: „царътъ пие, да живѣе царътъ“. Тоя обичай ми напомня единъ нашъ старовременъ обичай по свадбитѣ или угощенията, да се викатъ отъ присѣжествуващитѣ, до като пиели вино младоженецътъ, или нѣкое знатно лице: „кой пие, кой пие!“ (по турски: кимъ ичейоръ, кимъ ичейоръ!).

Отъ казаното до тукъ следва, че тоя обичай не е нито български, нито грѣцки, нито французски и пр., а е общохристиянски и много старъ. Литургитѣ (ученитѣ, които сж изучавали специално литургията—богослужението) виждали въ тоя обичай едно възпоминание на идолопоклонскитѣ веселия презъ време на праздниците *сатурналии* отпразднували ежегодно въ стария Римъ на 16, 17 и 18 Декемврий въ честъ, толкова на бога Сатурна, баща на Юпитера, низвергнатъ отъ престола и изпжденъ отъ небето, заживѣлъ въ стария Лациумъ, стара областъ въ Италия, жителитѣ на която се назвали Латинци, колкото и на тоя на равенството, което владѣло между хората въ негово време. Въ тия праздници хората се предавали на всѣкакви отъ голѣма свобода, даже волностъ и разпуснатостъ увеселения. Сжщата свобода се давала даже на робитѣ, които обличали тогата, мантията на голѣмцитѣ римляне и си давали видъ че заповѣдватъ — всичко имъ било позволено.

На края, ще отбѣлжимъ и за обичая на сурвакането сутринята рано на новата година (Василевъ-денъ), който изглежда да е пренесенъ тукъ отъ селата, отъ гдето имало тогава не малко преселенци. За това, види се, при сурвакането, и на грѣцки се казвало: „Сурва-сурва (или сурва-сурва) ай Васили ке и ту хрону Пасхала“. (Сурова-сурова свети Васили и до година Велики-денъ—Пасха). А на български, при сурвакането се е казвало и казва още: „сурова година, весела година, голѣмъ класъ на нива, голѣмъ гроздъ на лозе, жѣлтъ мамулъ на леха, пълна кжща съ коприна, червена ябълка въ градина, мжжко дете въ кѣтина, живо здраво до година, до амина!“

Преди да свършимъ, нека кажемъ още две думи върху следния малъкъ въпросъ: *бѣдни вечеръ* ли трѣбва да казваме или *бѣдна вечеръ*, сир. въ мжжки или въ женски родъ? Споредъ насъ, по-правилно е да се казва *бѣдна вечеръ*, женски родъ, защото вечеръ въ мжжки родъ — вечерътъ означава кѣсо само време, известна малка частъ отъ времето следъ залѣзването на слънцето или отъ цѣлата нощъ, а вечеръ въ женски родъ

— *вечерта* — една много по-голѣма, ако не и цѣлото време следъ залезването на слънцето или отъ нощта. А така по надвечерието на Коледа или Новата година се състои не отъ едно кѣсо, а, напротивъ отъ едно по-дълго време, а може би, и цѣлата нощъ, то по-логично е да се употреби бѣва женскиятъ родъ: *бѣдна вечеръ*, както е, впрочемъ, у Д. Маринова (стр. 73: бѣдна вечеръ). Аналогични сж французскитѣ форми: *soir* и *soirée*. Най-после, ние ще приключимъ тая си статийка съ единъ апелъ къмъ г. Ат. Мановъ, който, както е известно, специално се занимава съ подобни, интересувачи града ни и жителитѣ въпроси, да си каже думата по тоя обичай и да ни освѣтли още по-добре по него.

Д-ръ К. Караджовъ.

Коледни впечатления.

На първия денъ на Коледа, следъ обедъ, отидохъ да посетя една бедна нещастна майка, която за да живѣе бѣзъ наемъ, приютила е съ тритѣ си дечица въ лозята въ единъ полусрутенъ едноетаженъ къшкъ, построенъ отъ калъ, по прозорцитѣ на който се виждатъ повече картини, отколкото стѣкла.

Най-голѣмиятъ Петьо на 9 години, ученикъ отъ III-то отдѣление, средната — Лида на 8 год.—отъ II отдѣл. а най-малкия Стефчо на 6 год.

Кучето, което отъ лѣгвото не бѣме виждало, спусна се веднага къмъ менъ, почна лудо да подскача, да ближе ржцетѣ ми, дрехитѣ, очичкитѣ му, като разпалили въглени, горяха отъ радостъ. „Стига Цезаръ, стига!“ и почнахъ да го милвамъ. Тогава то просто побесня, високо подскачаше, ближеше лицето ми, хлѣцаше, търкаляше се на краката ми, нови скокове правеше, просто неможехъ да вървя. Дочу глъчъ майката и излѣзе.

„А... г-жа, Господъ те изпрати днесъ при менъ. Самичка останахъ въ тази пустиня. Колко ми бѣше мжчно!“

„А где сж децата“ „отидоха на кино. Петко бѣше снощи коледаръ. Събра 80 лв. Взеха си всички по 4 лв. за кино, останалитѣ дадохъ на менъ, за да събираме пари за да купимъ обуща за малкия. Да бѣше видѣла само какъ се радваше Стефчо, като отиваше на кино. Голѣмитѣ ги водятъ понѣкога учителитѣ и когато разправятъ каквото сж видѣли, Стефчо се захласва, слуша ненаситено и ги моли още, още да разказватъ... Скачае отъ радостъ, Цезаръ сѣщо подскачаше заедно съ него и трѣгна съ тѣхъ. Едва успѣхъ да го върна. Безъ кучето, нѣкакъ си е страшно самичка! Заминаха тѣ, но мисълта ми е за Стефчо, ще замръзне той съ терлици. Не искахъ да го пусна, но можешъ ли го спря? Отъ кога блънува за кино, изплъзна се отъ ржцетѣ ми, безъ да успѣя да закопчея палтенцето му.“

Ами какъ прекарахте снощи? — „Като никога г-жа, много весело прекарахъ дѣцата ми, просто бѣха щастливи. Намериха тѣ клончета хвърлени отъ изкастрени елхи, вързаха ги съ лико и пристигнаха тържествено „Елха, мама, и ние елха ще имаме тази вечеръ“. Очичкитѣ имъ светѣха отъ радостъ!“

„Ами съ що ще я украсимъ“. „Ще намѣримъ мамо“. И бързо всички се заловихме на работа. Лида извади отъ чантата си лѣскави тънки хартии, направихме халкички, после дългъ синджиръ, обиколчихме елхата, като тантели, окачихме нѣколко илюстровани картички, които Лида получи подарѣкъ отъ другаркитѣ си. Сега една звездичка да имаме мамо, азъ имамъ лѣскави златни книжки, другаркитѣ ми като ядатъ шоколади, събиратъ ги... ето ги въ читанката ми... не можешъ ли мамо една звезда да направишъ, обади се Лида. Нарисувахме на единъ картонъ звезда, отрязавме внимателно, облепихме златистата книга и... качихме звездата на върха на елхата.

„Брей хубава звезда като истинска, викаха тѣ, па свети, наистина,

виждашъ ли мамо, свети! Втренихиха си очичкитѣ и дълго се любяха на звездата, мѣстиха картичкитѣ, пипаха клончетата съ благовѣние, съ неопикуема радостъ! „Сега една свѣщичка да имаме, безъ кусуръ ще бѣде елхата ни“ — обади се Лида. „Дай мамо едно лѣвче да купя отъ бакалина.“ Вѣрвашъ ли г-жо, нѣмахъ счулена пара. „Петьо ще донесе пари и ще купимъ деца!“ (Следва).

Ан. Димова.

Хроника

Популярни курсове по чужди езици. „Новооснованата“ Лига за курорта Варна урежда тази година популярни (елементарни) курсове за изучаване на чужди езици. На 2 февруарий се откри курсътъ по нѣмски езикъ въ основното училище „Ц. Борисъ“. Таксата за тримесечния курсъ е минимална — 40 лева за членоветѣ на лигата, за нечленове 120 лева.

За насъ въобще знанието на чужди интернационални езици, особено френския и нѣмския, е отъ много голѣма важностъ. Ний сме малъкъ народъ и съ малки материални средства, за да можемъ да имаме на своя езикъ богата научна и художествена литература. Който не владѣе достатъчно поне единъ всемирненъ езикъ, той никога не може да притежава науката и ще трѣбва за винаги да се задоволи съ това, което е придобилъ едно време въ училището. Всѣки нѣмецъ знае нѣмския езикъ, който е всемирненъ, но при все това той се стреми да изучи поне още единъ сѣщо всемирненъ езикъ.

Въ курортни и пристанищни градове знанието на чужди езици е необходимо не само за учени и въобще интелигенцията, но и за едно значително множество отъ други съсловия. Въ загранични всемирни курорти ще срещнете множество хора владѣщи по 1 и повече иностранны езици, защото това се налага отъ собствения имъ интересъ. Въ голѣмия курортъ Карлсбадъ всѣки стопанинъ на хотелъ, кафене, ресторантъ, по-голѣмъ магазинъ и пр. освенъ матерния езикъ владѣе доста добре френски или английски езици. А какво да кажемъ за Варна? Преди 2 години нѣщо ний бѣхме повдигнали този въпросъ. Казахме, че за презъ времето на сезона нашия градъ трѣбва да се интернационализира. Названията на улицитѣ, площадитѣ и учрежденията трѣбва да бѣдатъ отбѣлезани и съ френски букви, чиновницитѣ на гарата, въ пощата, общината (поне на нѣкои отдѣления), въ градоначалството, приставитѣ и даже частъ отъ стражаритѣ трѣбва да владѣятъ поне по единъ чуждъ езикъ. Сжщото се отнася до частни по-крупни заведения, като хотели, ресторанти, кафенета и нѣкои дюгени. По този начинъ, ако не можемъ съ друго, то поне чрезъ знанието на чужди езици да улеснимъ идващитѣ въ нашия градъ курортисти.

Вѣрваме, че покрай курса по нѣмския езикъ, лигата ще открие и други курсове особено по тия езици, които сж нуждни за услужване на по внушително количество на варненски гости.

Съдържание:

- 1) Общинскитѣ избори, 2) Дружественъ животъ; 3) Санация на варненската община — Коренякъ; 4) Модерния туризъмъ — Я. Романчукъ; 5) По въпроса за изграждане на варненското пристанище още презъ турско време — Архим. И-ий; 6) Варненски обичаи (Бѣдни вечеръ. Нова година) — Д-ръ К. Караджовъ; 7) Коледни впечатления — Ан. Димова; 8) Хроника.

Печатница и Хромолиитография

„Просвѣщение“

Пан. Зенгиновъ — Варна.

Телефонъ № 418.